

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม (Social Control Theory) เป็นทฤษฎีหนึ่งที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดระเบียบทางสังคม ผู้เสนอทฤษฎีนี้ คือ ริชาร์ด ที. ลาปีเออร์ (Richard T. Lapiere) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส มีรายละเอียด ดังนี้

1. สาระสำคัญของทฤษฎี

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม เสนอว่า การจัดระเบียบทางสังคมด้วยการควบคุมทางสังคมต้องมุ่งให้สมาชิกแต่ละคนประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับหรือบรรทัดฐานทางสังคม เช่น การปฏิบัติตามสถานภาพของบุคคล สถานภาพของกลุ่ม การควบคุมสังคมแบบเผด็จการและแบบประชาธิปไตย เป็นต้น การควบคุมทางสังคมเป็นการป้องกันไม่ให้สมาชิกละเมิดบรรทัดฐานทางสังคมหรือมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ ซึ่งจะทำให้สังคมประสบปัญหาอย่างรุนแรง วิธีการควบคุม คือ การให้รางวัล (Reward) เมื่อสมาชิกประพฤติปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม และการลงโทษ (Punishments) เมื่อสมาชิกละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม (มงคล ชาวเรือ. 2527 : 123 - 124)

2. การนำทฤษฎีไปใช้ในการพัฒนาชุมชน

ทฤษฎีการควบคุมทางสังคมสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้ ดังนี้

1. ทฤษฎีการควบคุมทางสังคมมุ่งให้สมาชิกแต่ละคนประพฤติและปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม จึงจะทำให้สังคมมีระเบียบและสงบสุข ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนจึงควรให้สมาชิกในชุมชนปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคมตามสถานภาพและบทบาทที่ตนเองดำรงอยู่ เพื่อจัดระเบียบชุมชนก่อน แล้วดำเนินงานพัฒนาชุมชนในขั้นตอนต่อไป

2. ทฤษฎีการควบคุมทางสังคมกำหนดวิธีการควบคุมทางสังคมไว้ 2 วิธี คือ การให้รางวัลและการลงโทษ ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนจึงควรนำวิธีการให้รางวัลไปใช้ เพื่อเป็นการให้กำลังใจหรือการเสริมแรงให้ประชาชนเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชน ซึ่งทำได้ตั้งแต่วิธีการง่าย ๆ เช่น การยกย่องชมเชย ไปจนถึงการให้รางวัลต่าง ๆ ในขณะเดียวกันเพื่อป้องกันความล้มเหลวของการพัฒนา จึงควรให้สมาชิกในชุมชนร่วมกันกำหนดบทลงโทษของผู้ที่ละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงต่าง ๆ ตามที่เห็นว่าสมควร เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การตัดออกจากสมาชิก และกิจกรรม เป็นต้น ก็จะทำให้การดำเนินงานพัฒนาชุมชนดำเนินไปได้ด้วยดี

3. การควบคุมทางสังคมเป็นการจัดระเบียบทางสังคมด้วยการให้คนปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งเป็นกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสังคมและชุมชน กล่าวคือ ถ้าปฏิบัติตามก็ให้รางวัล แต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะได้รับโทษ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนได้ แต่ต้องมีการปรับเปลี่ยนบรรทัดฐานที่นำมาใช้บางประการ ที่สำคัญ คือ บรรทัดฐานเหล่านั้นต้องเป็นบรรทัดฐานที่เกิดจากการที่ประชาชนร่วมกันกำหนดและยอมรับว่ามีความเหมาะสมด้วย เพราะผลจากการบังคับใช้บรรทัดฐาน ส่งผลกระทบต่อประชาชนและชุมชนโดยตรงนั่นเอง